

ZARZĄDZENIE

Dnia 13 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie M. S. w przedmiocie wyroku łącznego
po rozpoznaniu wniosku – sygnalizacji skazanego o wznowienie z urzędu - na
podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. - postępowania sądowego prawomocnie
zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 sierpnia 2021 r.,
sygn. II AKa 262/20 utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z
dnia 6 października 2020 r., sygn. II K 40/20,

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

**nie stwierdza podstaw do wszczęcia przez Sąd Najwyższy
postępowania o wznowienie wskazanego wyżej postępowania z
urzędu.**

UZASADNIENIE

Skazany M. S. wystąpił z wnioskiem – sygnalizacją o wznowienie z urzędu -
na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. - postępowania sądowego zakończony
wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 sierpnia 2021 r., sygn. II AKa
262/20 utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 6
października 2020 r., sygn. II K 40/20.

W uzasadnieniu sygnalizacji skazany wskazał na nienależytą obsadę składu sądu pierwszoinstancyjnego w postaci udziału w nim sędzi Sądu Rejonowego X.Y. delegowanej do orzekania w Sądzie Okręgowym w Siedlcach, która według wnioskodawcy uzyskała powołanie na urząd sędziego z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z 2017 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wnioskowanie skazanego o zaistnieniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej - nienależytej obsady składu sądu pierwszej instancji, który rozpoznał jego sprawę, nawiązujące do sposobu powołania tej sędzi na urząd sędziowski, jest błędne. Sędzia X.Y. orzekała w pierwszej instancji w sprawie skazanego jako sędzia Sądu Rejonowego w Siedlcach delegowana decyzją Ministra Sprawiedliwości do orzekania w Sądzie Okręgowym w Siedlcach. Powołanie na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Siedlcach uzyskała [...] 2011 r, a więc bez udziału KRS ukształtowanej w trybie ustawy z 2017 r.

Fakt orzekania w tej sprawie przez wskazaną sędzię w instancji odwoławczej w ramach delegacji ministerialnej wymuszał rozważanie kwestii tej delegacji w aspekcie przepisów unijnych. Co do sędziów delegowanych do orzekania w sądzie wyższej instancji, podstawą oceny dokonywanej w kontekście respektowania należytej obsady sądu jest wykładania przepisów traktatowych przeprowadzona w wyroku TSUE z dnia 16 listopada 2021 r w połączonych sprawach od C – 748/19 do C – 754/19. W wyroku tym TS stwierdził, że przepisy prawa unijnego (art. 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym), stoją na przeszkodzie przepisom prawa krajowego regulującym delegowanie sędziów do sądów wyższej instancji przez Ministra Sprawiedliwości.

W przedmiotowej sprawie z uwagi na czas udzielonej wskazanej sędzi delegacji oraz datę prawomocnego zakończenia postępowania konieczne było zdefiniowanie skutków tego wyroku dla spraw zakończonych prawomocnym

wyrokiem przed datą wydania wskazanego wyroku prejudycjalnego przez Trybunał Sprawiedliwości.

Z utrwalonej linii orzecznictwa TSUE wynika skutek *ex tunc* wykładni prawa unijnego wyrażonej w orzeczeniu prejudycjalnym. Sam Trybunał Sprawiedliwości przyjmuje, że interpretacja postanowień i zasad prawa unijnego jest w nich zawarta *ab initio*. Zatem obowiązywanie czasowe wykładni wyrażonej w orzeczeniu prejudycjalnym TSUE jest identyczne z obowiązywaniem w czasie europejskich unormowań prawnych, których wykładnia jest dokonywana (niezależnie od momentu wyartykułowania samej wykładni). Interpretacja ta ma skutek od ich wejścia w życie, czyli *ex tunc*. Nie oznacza to jednak w każdym wypadku obowiązku wzruszania prawomocnych orzeczeń, które zostały wydane na podstawie prawa krajowego uznanego następnie za „niedający się pogodzić” z wykładnią prawa unijnego.

Trybunał Sprawiedliwości w swoich orzeczeniach podkreślał znaczenie zasady powagi rzeczy osądzonej. Wskazywał też, że dla zapewnienia stabilności prawa istotne jest, aby orzeczenia sądowe, które stały się prawomocne po wyczerpaniu przysługujących środków odwoławczych były niepodważalne (por. pkt 58 wyroku TS z dnia 10 lipca 2014 r., C -213/13, *Impresa Pizzarotti* ECLI:EU:C:2014:2067; także wyrok TS w sprawie *Kapferer*, C - 234/04, EU:C:2006:178, pkt 20).

Mając na uwadze powyższe poglądy Trybunału Sprawiedliwości, jak też kierując się poglądem wyrażonym w postanowieniu Sądu Najwyższego z 13 lipca 2022 r., IV KO 1/22 należało stwierdzić, że wyrok TSUE w sprawach od C - 748/19 do C – 754/19 z dnia 16 listopada 2021 r. nie skutkuje potrzebą wznowienia postępowania wobec skazanego. Podzielając poglądy wyrażone w orzecznictwie Sądu Najwyższego należało uznać, że wykładnia prawa unijnego wyrażona we wskazanym wyroku TSUE nie powoduje ani potrzeby wznowienia w trybie art. 540 § 3 k.p.k. postępowania karnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem wydanym do dnia 16 listopada 2021 r., ani też potrzeby wznowienia postępowania z urzędu ze względu na zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej (por. postanowienie SN z 9 marca 202 r., II KO 126/21, postanowienia Sądu Najwyższego z 25 listopada 2021 r., II KK 379/20 oraz z 16 maja 2022 r., II KK

66/22). Wskazany wyrok prejudycjalny TSUE nie daje samoistnej podstawy do wzruszenia prawomocnego, przed datą tego wyroku, orzeczenia wydanego przez sąd, w którego składzie zasiadała sędzia delegowana przez Ministra Sprawiedliwości na podstawie kwestionowanych przez TSUE przepisów krajowych. Wyrok TS ma więc znaczenie przede wszystkim *pro futuro* czyli na przyszłość.

Wniosek skazanego nie zasługuje na uwzględnienie jako sygnalizacja uchybienia o charakterze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, badanego z urzędu. Fakt zasiadania w składzie orzekającym sędziego delegowanego na podstawie delegacji ministerialnej, spełniającej kryteria ustawowe, nie świadczy o nienależytej obsadzie sądu w myśl art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Z tych względów, Sąd Najwyższy nie dopatrując się podstaw prawnych do wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania sądowego z urzędu, przedstawił swoje stanowisko w niezaskarżalnym zarządzeniu.

[J.J.]

[a.ł.]